

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΔΑΝΙΗΛ, ΔΙΟΝΥΣΗΣ,
ΔΙΟΝΥΣΙΑ, ΙΑΚΧΟΣ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1790: Ανακαλύπτεται στην πόλη του Μεξικού το πέτρινο ημερολόγιο των Αζτέκων.

1817: Δημοσιεύεται το νέο Σύνταγμα των Ιόνιων Νησιών, το οποίο, παρά την ύπαρξη Γερουσίας και Βουλής, δεν μπορεί να θεωρηθεί φιλελεύθερο, αφού ο άγγλος αρμοστής διατηρεί το δικαίωμα της αρνησικυρίας. Το Σύνταγμα αυτό ίσχυσε μέχρι την ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα.

1825: Αρχίζει η τρίτη και τελευταία πολιορκία του Μεσολογγίου.

1903: Στις 10:35 π.μ. στη Βόρειο Καρολίνα πραγματοποιείται από τους αδελφούς Όρβιλ και Γουίλμπορ Ράιτ η πρώτη πτήση παγκοσμίως με μηχανοκίνητο αεροπλάνο. Η πτήση τους διάρκεσε 1 λεπτό, καλύπτοντας 850 πόδια. (Ημέρα της Αμερικανικής Αεροπορίας)

1966: Σε μυστική συνάντηση στα ανάκτορα, παρουσία του βασιλιά Κωνσταντίνου, ο Γεώργιος Παπανδρέου (αρχηγός της Ένωσης Κέντρου) και ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος (αρχηγός της ΕΡΕ), καταλήγουν σε συμφωνία για το σχηματισμό μεταβατικής κυβέρνησης με πρωθυπουργό τον Ιωάννη Παρασκευόπουλο, που θα οδηγήσει τη χώρα σε εκλογές στις 28 Μαΐου 1967.

1981: Οι Ερυθρές Ταξιαρχίες απαγάγουν τον αμερικανό στρατηγό Τζέιμς Ντότζερ.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1830: Ζιλ Ντε Γκονκούρ, γάλλος συγγραφέας και εκδότης. Μαζί με τον αδελφό του Εντιμόν αθλοθέτησαν το Γκονκούρ, το κορυφαίο λογοτεχνικό βραβείο της Γαλλίας. (Θαν. 20/6/1870)

1900: Κατίνα Παξινού, ηθοποιός. (Θαν. 22/2/1973)

1930: Μπομπ Γκουτσιόνε, αμερικανός εκδότης του περιοδικού Penthouse. (Θαν. 20/10/2010)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1830: Σιμόν Ντε Μπολιβάρ, «απελευθερωτής» των κατοίκων της Λατινικής Αμερικής από τον ισπανικό ζυγό και οραματιστής των Ηνωμένων Πολιτειών της Νότιας Αμερικής. (Γεν. 24/7/1783)

1878: Σοφία Αφεντάκη, νεαρά κόρη των Αθηνών, στον τάφο της οποίας στο Α' Νεκροταφείο υπάρχει γλυπτό της (Κοιμημένη), φιλοτεχνημένο από τον Γιαννούλη Χαλεπά. (Γεν. 1860)

2008: Λουκάς Χατζηιωάννου, κύπριος μεγαλοεφοπλιστής, που αποκλήθηκε βασιλιάς των τάνκερ. (Γεν. 1927)

Η Τρίτη πολιορκία και η έξοδος του Μεσολογγίου

Τρία χρόνια μετά την αποτυχημένη απόπειρα κατάληψης του Μεσολογγίου από τους Κιουταχή και Ομέρ Βρυώνη, ο Σουλτάνος επανήλθε με νέο σχέδιο. Ανέθεσε και πάλι στον νικητή της Μάχης του Πέτα, Κιουταχή, να καταλάβει την πόλη, συνδυάζοντας αυτή τη φορά την επιχείρηση με την εκστρατεία του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο. Με μια πανίσχυρη στρατιά 20.000 ανδρών, ο Κιουταχής ξεκίνησε από τα Τρίκαλα στα τέλη Φεβρουαρίου του 1825 και στις 15 Απριλίου 1825 έφθασε προ του Μεσολογγίου.

Αμέσως άρχισε την πολιορκία της πόλεως, η οποία μπορεί να χωρισθεί σε δύο περιόδους: α) 15 Απριλίου έως 12 Δεκεμβρίου 1825 και β) 25 Δεκεμβρίου 1825 έως τις 11 Απριλίου 1826. Χωρίς σημαντική βοήθεια από τους υπόλοιπους Έλληνες, λόγω του εμφυλίου πολέμου, και έχοντας να αντιμετωπίσουν υπέρτερες εκθρικές δυνάμεις, οι 12.000 ψυχές του Μεσολογγίου αντιστάθηκαν καρτερικά επί ένα χρόνο. Την οργάνωση της άμυνας ανέλαβε τριμελής επιτροπή υπό τους Ιωάννη Παπαδιαμαντόπουλο, Δημήτριο Θέμελη και Γεώργιο Καναβό.

Το φρούριο της πόλεως μετά την πρώτη πολιορκία είχε βελιωθεί, κατόπιν των προσπαθειών του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου, του Βύρωνα και του μηχανικού Μιχαήλ Κοκκίνη. Η τάφος έγινε βαθύτερη, ο μικρός περιβόλος ενισχύθηκε με πύργους και πολύγωνα προτειχίσματα, πάνω στα οποία τοποθετήθηκαν 48 τηλεβόλα και 4 βομβοβόλα. Η νησίδα Βασιλάδι, μεταξύ της λιμνοθάλασσας και της θάλασσας, έγινε ένα είδος προκεχωρημένου οχυρού. Εκεί τοποθετήθηκαν 6 πυροβόλα και συγκεκριμένα 2.000 γυνακόπαιδα για να μην επιβαρύνουν τη φρουρά της πόλης. Εντός του Μεσολογγίου υπήρχαν 10.000 άτομα, εκ των οποίων 4.000 άνδρες, άριστοι πολεμιστές από την Ήπειρο και την Αιτωλοακαρνανία και ακόμη 1.000 άνδρες, δυνάμει να φέρουν όπλα.

Κατά την πρώτη φάση της πολιορκίας (15 Απριλίου - 12 Δεκεμβρίου 1825) το Μεσολόγγι πολιορκήθηκε μόνο από τις δυνάμεις του Κιουταχή. Οι επιθέσεις τους συντρίβονταν εύκολα ή δύσκολα από τους υπερασπιστές της πόλης. Εξάλλου, ο από θαλάσσης αποκλεισμός δεν ήταν ισχυρός και επανειλημμένως διασπάσθηκε από τον στόλο του Μιαούλη, ο οποίος ενίσχυε με πολεμοφόδια και τρόφιμα τους πολιορκούμενους. Στις 24 Ιουλίου, 1000 ρουμελιώτες πολεμιστές υπό τον Γεώργιο Καραϊσκάκη ανάγκασαν τον Κιουταχή να αποσύρει τις δυνάμεις του στις υπώρειες του όρους Ζυγός, χαλαρώνοντας την πολιορκία του Μεσολογγίου. Αλλά και ο τουρκικός στόλος, παρενοχλούμενος από τον ελληνικό, αναγκάσθηκε να ζητήσει καταφύγιο στην αγγλοκρατούμενη Κεφαλληνία.

Στις 5 Αυγούστου ο Κίτσιος Τζαβέλας, επικεφαλής δυνάμεως Σουλιωτών πολεμιστών, εισήλθε στην πόλη, αναπερώνοντας το πητικό των πολιορκουμένων. Όμως, στις αρχές Νοεμβρίου, ο κοινός στόλος Τούρκων και Αιγυπτίων

αποβίβασε 8.000 αιγύπτιους στρατιώτες κι ένα μήνα αργότερα κατέφθασε στην περιοχή ο Ιμπραήμ που είχε σχεδόν καταστείλει την Επανάσταση στην Πελοπόννησο. Τούρκοι, Τουρκαλβανοί και Αιγύπτιοι αριθμούσαν 25.000 άνδρες, με σύγχρονο πυροβολικό, που διοικούσαν γάλλοι αξιωματικοί. Οι Έλληνες είχαν να αντιπαρατάξουν 4.000 μαχητές.

Στις 25 Δεκεμβρίου 1825 άρχισε η δεύτερη φάση της πολιορκίας του Μεσολογγίου. Όπως και στην πρώτη πολιορκία, πάλι υπήρχε διάσπαση απόψεων μεταξύ των δύο πασάδων. Ο αιγύπτιος Ιμπραήμ επεχείρησε με τις δικές του δυνάμεις να καταλάβει το Μεσολόγγι στις 16 Ιανουαρίου 1826. Απέτυχε, όμως, και αναγκάσθηκε να συμπράξει μετά του Κιουταχή. Οι δύο στρατοί κατέστησαν ασφυκτική την πολιορκία με ανηλεή κανονιοβολισμό του Μεσολογγίου και με την κατάληψη των στρατηγικής σημασίας νησίδων Βασιλάδι (25 Φεβρουαρίου) και Κλείσσοβας (25 Μαρτίου). Μετά την πώση των δύο νησίδων, η θέση των πολιορκουμένων κατέστη δεινή, μετά και την αποτυχία του Μιαούλη να διασπάσει τον ναυτικό αποκλεισμό.

Η κατάσταση πλέον μέσα στην πόλη είχε φθάσει σε οριακό σημείο. Τρόφιμα δεν υπήρχαν και οι πολιορκούμενοι (γυναίκες, παιδιά, τραυματίες, γέροντες και μαχητές) σιτίζονταν με φύκια, δέρματα, ποντίκια και γάτες! Υπό τις συνθήκες αυτές, που καθιστούσαν αδύνατη την αποτελεσματική υπεράσπιση της πόλης, αποφασίσθηκε σε συμβούλιο οπλαρχηγών και προκρίτων στις 6 Απριλίου η έξοδος και ορίστηκε γι' αυτή, η νύχτα του Σαββάτου του Λαζάρου προς Κυριακή των Βαΐων (9 προς 10 Απριλίου). Τα μεσάνυχτα, σύμφωνα με το σχέδιο, χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες, υπό τους Δημήτριο Μακρή, Νότη Μπότσαρη και Κίτσο Τζαβέλα, με την ελπίδα να διασπάσουν τις εκθρικές γραμμές, επωφελούμενοι από τον αιφνιδιασμό των πολιορκητών. Νωρίτερα είχαν σκοτώσει τους τούρκους αιχμαλώτους, ενώ στην πόλη παρέμειναν τραυματίες και γέροι.

Όμως, το σχέδιο της εξόδου, είτε προδόθηκε, είτε δεν εφαρμόστηκε σωστά κι έτσι οι δυνάμεις του Ιμπραήμ κατέσφα-

ξαν με τα γαταγάνια τούς μαχητές της ελευθερίας. Στο μεταξύ, μέσα στο Μεσολόγγι είχαν αρχίσει οι σφαγές από τους Τουρκοαιγύπτιους, που είχαν εισβάλει από άλλο σημείο της πόλης.

Σε πολλά σημεία σημειώθηκαν δραματικές σκηνές: ο δημογέροντας Χρήστος Καψάλης, όταν κυκλώθηκε από τους εισβολείς στο σπίτι του, όπου είχαν συγκεντρωθεί τραυματίες, γέροντες και γυνακόπαιδα, έβαλε φωτιά στην πυριτιδαποθήκη, ενώ ο μπτροπολίτης Ρωγών Ιωσήφ ανατίναξε τον Ανεμόμυλο, στην τελευταία πράξη αντίστασης, όταν κυκλώθηκε από τους εκθρούς. Το πρωί της 10ης Απριλίου, ανήμερα των Βαΐων, η οθωμανική ημισέληνος κυμάτιζε στα χαλάσματα του Μεσολογγίου.

Οι πληροφορίες για τις απώλειες των Ελλήνων κατά την πολιορκία και την έξοδο είναι αντιφατικές. Πιθανότερο φαίνεται ότι από τους 3.000 που πήραν μέρος στην έξοδο, οι 1.700 έπεσαν ηρωικά μαχόμενοι. Ανάμεσα στους νεκρούς, ο Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος, ο Μιχαήλ Κοκκίνης, ο Αθανάσιος Ραζγκότσικας, ο Νικόλαος Στορνάρης, ο γερμανός εκδότης της εφημερίδας «Ελληνικά Χρονικά» Ιάκωβος Μάγιερ και άλλοι γερμανοί φιλέλληνες. Γύρω στα 6.000 γυνακόπαιδα οδηγήθηκαν για να πουληθούν στη Μεθώνη και στα σκλαβοπάζαρα της Κωνσταντινούπολης και της Αλεξάνδρειας. Οι απώλειες για τους τουρκοαιγύπτιους εισβολείς ανήλθαν σε 5.000 άνδρες.

Η Επανάσταση μετά την πώση του Μεσολογγίου είχε σχεδόν κατασταλεί. Η φλόγα της, όμως, παρέμεινε άσβεστη, καθώς η ήττα μετατράπηκε σε νίκη. Ένα νέο κύμα φιλελληνισμού αναδύθηκε μετά την αμαύρωση του Αγώνα, εξαιτίας του εμφύλιου σπαραγμού. Αυτό με τη σειρά του επηρέασε εμμέσως την ευρωπαϊκή διπλωματία για τα εθνικά δίκαια των Ελλήνων. Πολλά έργα, ζωγραφικά, λογοτεχνικά και άλλα, απαθανάτισαν τη θυσία των Μεσολογγιτών.

Το Μεσολόγγι απελευθερώθηκε στις 11 Μαΐου 1829. Το 1937 αναγνωρίστηκε ως «Ιερά Πόλις» και η Κυριακή των Βαΐων ορίστηκε ως επέτειος της εξόδου.